

Tehtävien vastaukset luku 11

1. Käsiteparit

Selitä käsiteparit niin, että käsitteiden erot tulevat selviksi.

a. määrällinen nälkä ja laadullinen nälkä

Määrällinen nälkä tarkoittaa sitä, että ruokaa ei saa riittävästi. Laadullinen nälkä tarkoittaa, että ruokaa on riittävästi energiansaannin kannalta, mutta sen ravintosisältö ei ole riittävä.

b. kiintiöpakolainen ja turvapaikanhakija

Pakolaisia vastaanottavat maat ovat määritelleet vuosittaiset kiintiöt pakolaisten vastaanottamiselle. Tällainen kiintiöpakolainen on peräisin pakolaisleiriltä, jossa hänelle on myönnetty pakolaisasema (pakolaisstatus). Turvapaikanhakija sen sijaan on vieraan valtion alueelle matkannut henkilö, joka hakee suojelua eli turvapaikkaa tästä maasta. Hän saa (mahdollisesti) pakolaisaseman vasta kohdemaasta. Viime aikoina käsitteitä ja niiden käsitteiden määritelmiä on käytetty sekaisin uutisoinnissa.

2. Konfliktiuutisia

Etsi ihmiskunnan riskeihin liittyviä uutisia eri lähteistä.

a. Miltä alueilta uutiset ovat? Sijoita uutiset kartalle.

b. Millaisia riskejä ja ongelmia niissä kuvataan?

c. Onko uutisissa valokuvia? Mitä ne kuvaavat?

d. Onko uutisessa esitetty ratkaisukeinoja?

3. Auttaminen

Pohdi ja perustelee.

a. Miksi kehitysmaiden tilanteen parantaminen edistää turvallisuutta ja vakautta myös rikkaissa maissa?

- Olojen parantaminen vähentää pakolaisuutta.
- Köyhyys aikaansaa konflikteja, jotka vaikuttavat koko maailmaan.
- Monet ihmiskunnan riskeistä johtuvat köyhyydestä, joten on parempi hoitaa syytä kuin sen seurauksia.
- Köyhyyden poistamisella ja koulutuksella hillitään väestönkasvua.
- Luonnonvarojen kestävä käyttö, saasteet ja ekosysteemien romahtaminen vaikuttavat koko maapallolla.

b. Onko heikommassa asemassa olevien auttaminen rikkaiden velvollisuus?

- On. Rikkaiden maiden vauraus perustuu ainakin osin köyhien valtioiden luonnonvarojen ja työvoiman hyväksikäyttöön. Rikkailla mailla on myös osansa siinä, miksi monet ovat joutuneet heikompaan asemaan. Monet rikkaat maat ovat riippuvaisia köyhistä maista, muun muassa ruoantuotannossa, joten on myös rikkaiden maiden etu auttaa. Rikkailla mailla on tietyissä asioissa, kuten terveydenhuollossa, tarjolla parasta mahdollista tietoa, jonka tulisi hyödyttää kaikkia maailmassa.
- Ei. Muutoksen on lähdettävä ihmisistä ja alueista itsestään, sitä on vaikea tuoda ulkopuolelta. Auttaminen voi aikaansaada vinoutuneen riippuvuussuhteen, jossa toisesta osapuolesta tulee itsenäisen toimijan sijaan autettava, joka on riippuvainen auttajasta.

c. Millaisessa tilanteessa suomalaiset voivat tarvita kriisiapua?

Esimerkiksi: kouluampumiset/terrori-iskut, sotatilanne, laajaa tuhoa aiheuttanut myrsky tai muu luonnonkatastrofi, laajalla alueella vaikuttava onnettomuus, kuten ydinonnettomuus .

d. Onko Suomen Punaisen ristin nälkpäiväkeräykseen tai vastaavaan toimintaan osallistuminen mielekästä?

Nälkpäiväkeräyksellä kerätään varoja niitä eniten tarvitseville, ja pienikin määrä auttaa.

Auttamisesta saa myös itselle hyvän mielen. Jos epäilee toimintaa, auttaminen ei välttämättä tunnu mielekkäältä. Siksi on valittava huolella tunnettu ja hyvämaineinen järjestö, jonka toiminta on avointa. On tärkeää tietää avustuksen kohteet ja rahoituksen jakautuminen.

4. Ravinnontuotannon parantamiskeinoja

Tutustu sivulla 110 esiteltyihin ravinnontuotannon parantamiskeinoihin.

a. Mitkä keinoista ovat mielestäsi parhaita? Perustelee.

Etuja:

- Lannoitteiden käyttö: lannoitteiden kierrätys, mm. kompostoidut ulosteet ja virtsa.
- Tuotannon siirtäminen rahakasveista ravintokasveihin: saadaan ruokaa köyhien valtioiden omalle väestölle.
- Paikallisten lajikkeiden käyttö: sopeutuneita paikallisiin olosuhteisiin, joten ovat todennäköisesti alueelle parhaiten sopivia.
- Uudet lajikkeet, kasvinjalostus ja geenimuuntelu: tuottoisia ja kestäviä lajikkeita, jotka voivat lisätä ravinnon tuotantoa tai tuotetun ravinnon ravintoarvoja.
- Luonnonmukaisen ravinnontuotannon edistäminen: puhdasta ruokaa ja hyväksi ympäristölle, koska myrkkyyä ja lannoitteita ei käytetä, vaan pyritään hyödyntämään luonnon omia menetelmiä ja kiertotaloutta.
- Tuholaisten torjunta: vähentää satojen hukkaa.
- Maatalouden koneellistaminen: lisää maa-alan tuottaman ravinnon määrää.
- Varastoinnin ja kuljetusyhteyksien parantaminen: vähentää ravinnon hävikkiä ja parantaa sen pääsyä nopeasti markkinoille, jolloin tarvitsee tuottaa vähemmän suuremmalle määrälle ihmisiä.
- Maanviljelijöiden kouluttaminen: tieto uusista menetelmistä ja käytännöistä voi tuoda vaurautta maanviljelijälle, parantaa satoja ja ympäristön hyvinvointia.
- Maanomistuksen muutokset: jos ihmisillä on oikeus omaan maahansa, he pitävät siitä todennäköisimmin parempaa huolta.
- Naisten aseman parantaminen: kouluttamattomat naiset tekevät kehittyvissä maissa usein myös maataloustyöt; naisten aseman parantaminen ja kouluttaminen lisää tietoa hyvästä ja terveellisestä ravinnosta, tieto todennäköisesti siirtyy myös perheessä eteenpäin.
- Uudet ravinnonlähteet: mahdollisuus löytää ja kehittää ravinnonlähteitä, joissa on hyvä ravintokoostumus, ja joiden tuottaminen vaatii vähän vettä ja viljelyalaa.

b. Mitä ongelmia keinoihin voi liittyä? Perustelee.

Ongelmia:

- Viljelyalan laajentaminen: tähän liittyy useasti tärkeiden elinympäristöjen tuhoutuminen ja lajien sukupuuttojen yleistyminen.
- Keinokastelu: kuumilla ja kuivilla alueilla aiheuttaa vesipulaa sekä maaperän suolaantumista.
- Lannoitteiden käyttö: ravinnevalumat vesistöihin, elinympäristöjen tuhoutuminen, kun uusilta alueilta kaivetaan fosforia.
- Tuotannon siirtäminen rahakasveista ravintokasveihin: rahakasvit voivat toisinaan olla hyvä tulonlähde köyhille valtioille, jos ulkomailta saatu varallisuus saadaan hyödyttämään koko kansaa.
- Paikallisten lajikkeiden käyttö: voivat olla pienisatoisia ja alttiita paikallisille tuholaisille, vaikka ovatkin alueelle sopeutuneita.
- Uudet lajikkeet, kasvinjalostus ja geenimuuntelu: hinta voi olla köyhille valtioille kova, ei itsemääräämisoikeutta, siemenet ostettava aina tuottajalta, ”kilpajuoksu” tuholaisia vastaan, geenimuunneltujen eliöiden leviäminen luonnonympäristöön.
- Luonnonmukaisen ravinnontuotannon edistäminen: sadot pienempiä kuin intensiivisessä maataloudessa, eli tarvitaan enemmän viljelyalaa.
- Tuholaisten torjunta: myrkkujen rikastuminen ravintoketjussa, paikallisen lajiston tuhoutuminen, evolutiivinen kilpajuoksu.
- Maatalouden koneellistaminen: maan pakkautuminen ja tiivistyminen, sekä muuttuminen pitkällä ajalla viljelykelvottomaksi eroosion vuoksi.
- Uudet ravinnonlähteet: vaativat kehittämissä vaiheissa pitkän ajan tutkimustietoa, ennen kuin voidaan olla varmoja niiden paremmuudesta.

5. Pakolaisdiagrammi

a. Etsi uusia tilastotietoja pakolaisuudesta.

Lähteitä mm. UNHCR – Resources – Statistics & Operational Data, globalis.fi – tilastot, Maahanmuuttovirasto – tilastot

b. Laadi tietojen perusteella pylvädiagrammi LibreOffice-ohjelmalla tai vastaavalla.

6. Globaalikasvatus

Tutustu globaalikasvatusjärjestöjen nettisivuihin.

a. Minkälaisia aiheita järjestöt käsittelevät?

- Gloaalikasvatus.fi: mm. solidaarisuus, tulevaisuuden maailma, vammaisten oikeudet kehitysmaissa, pakolaisuus. Yläteemoina kehitys, kulttuuri, ympäristö, ihmisoikeudet ja tasa-arvo sekä rauha ja turvallisuus.
- Global.finland.fi/kehityslehti.fi: teemoina ihmisoikeudet, ilmastonmuutos, koulutus, köyhyys, luonnonvarat ja ympäristö, ruokaturva, tasa-arvo, terveys ja hiv/aids sekä vihreä talous.
- Liike.fi: Liikunnan globaalikasvatus.
- Opettajatilanrajoja.fi: hauraiden yhteiskuntien koulutusrakenteiden kehittäminen, kansainvälisyyskasvatus.

riskejä ja niiden ratkaisuja

b. Minkälaisia kampanjoita niillä on?

Esimerkiksi:

- Lahjoita Kunnan lahja (esim. pallo, terveystiedon kirja, tyttöjen liikunta- ja terveystieteiden tukipöytä, vammaisten lasten koululiikunnan tuki).
- Peace United: Jalkapallolla ehkäistään turvattomuutta ja turhautumista.

7. Vastamainos

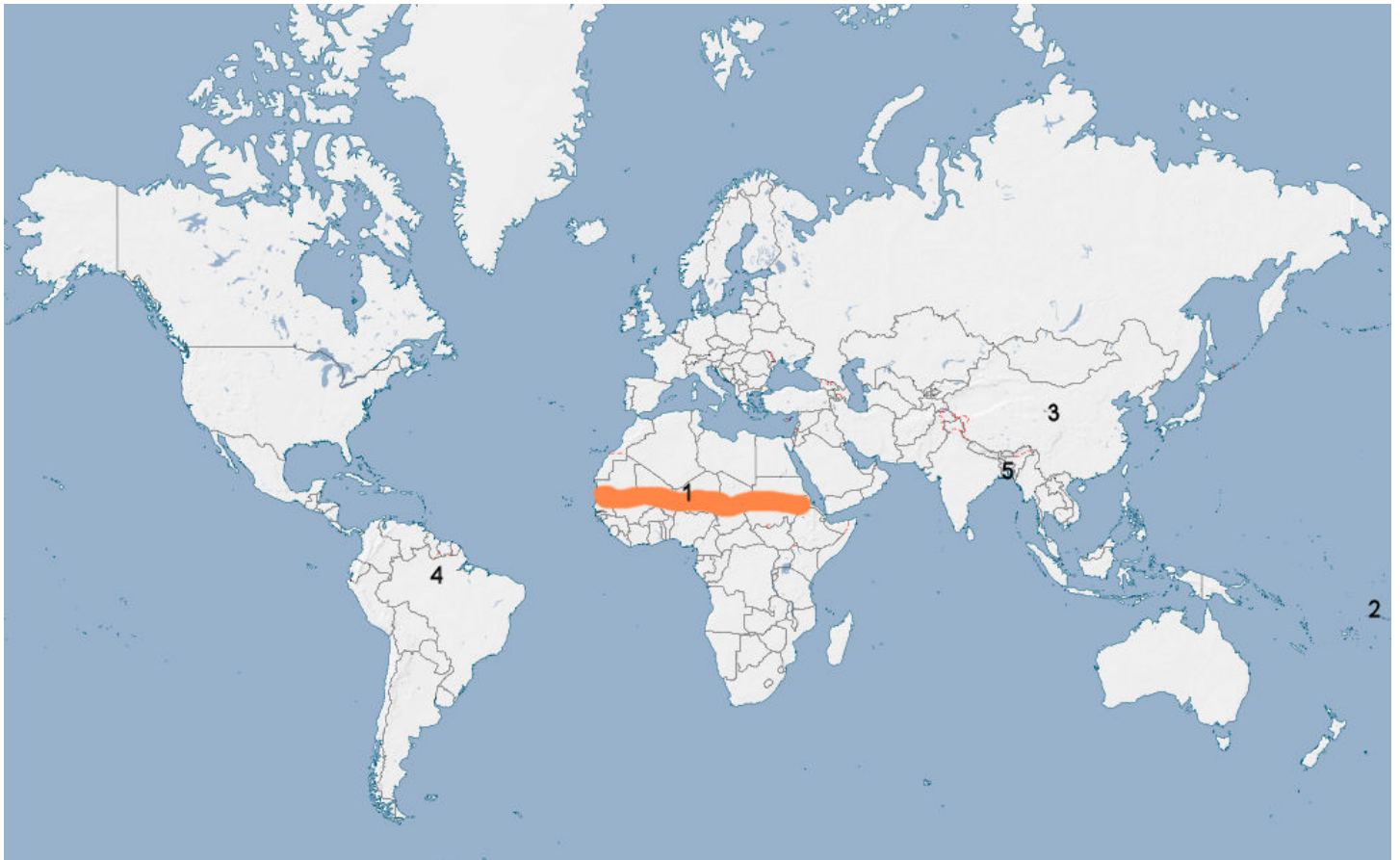
Laadi johonkin GE1-kurssin aihepiiriin liittyvä vastamainos. Katso kuvahauulla esimerkkejä hakusanoilla "vastamainos" tai "anti commercial".

8. Ympäristöpakolaisuus

Tutustu oheiseen ympäristöpakolaisuuden taustoja esittelevään taulukkoon.

a. Paikallista alueet maailmankartalta.

1. Sahelin alue
2. Samoa
3. Kiina
4. Amazon
5. Bangladesh

b. Yhdistä taulukon tiedot oikeisiin alueisiin.

- 1 – B
- 2 – A
- 3 - E
- 4 – C
- 5 – D

9. Parasta aikaa?

Ota puolesta ja vastaan kantaa väitteeseen: ”Ihmiskunta elää tällä hetkellä historiansa parasta aikaa.”

Puolesta esimerkiksi:

- Köyhyys on saatu puolittumaan maailmassa.
- Nälkäisten määrä on vähentynyt maailmassa, vaikka ihmisten määrä maapallolla on lisääntynyt.
- Yhä useampi maailmassa pääsee kouluun ja heillä on mahdollisuus vaikuttaa omaan tulevaisuuteensa.
- Maailma on demokraattisempi kuin koskaan ennen.
- Monet taudit on selätetty ja ne tappavat harvemmin.
- Moniin luonnonriskeihin, kuten tulivuorenpurkauksiin ja tsunameihin, voidaan varautua ennalta.
- Maailmassa tehdään yhteistyötä yhteisten päämäärien eteen.

Vastaa esimerkiksi:

- Hyvinvointi jakautuu epätasaisesti ja eriarvoisuus maailmassa kasvaa.
- Elinympäristöjen tuho ja lajien sukupuutto on kiihtynyt ja uhkaa ihmisten hyvinvointia jo nyt.
- Ilmastonmuutos muuttaa elinoloja ja aiheuttaa pakolaisuutta.
- Sodat ja konfliktit vaikuttavat maailmalajuisesti.
- Maailman pakolaisten määrä on kasvussa.